

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સબ-ઈન્સ્પેક્ટર સાધન કુમાર ગોસ્વામી અને ઓઆરએસ.

વિ.

ભારત અને ઓઆરએસનું સંઘ.

ઓક્ટોબર ૨૫, ૧૯૯૬.

[કે. રામાસ્વામી અને એસ. પી. કુર્દુકર, જે. જે.)

સેવા કાયદો:

સુપ્રીમ દ્વારા વિશેષ ફરજ ભરથું-પદવી-નિષેધ.કોર્ટ-અગાઉના ચુકાદાનો પક્ષકાર હોય કે ન હોય, પછી ભલે તે જૂથ એ, બી, સી અથવા ડીના અધિકારીઓનો હોય-કોઈ પણ તેના માટે હકદાર નથી-ચુકાદાઓ ભારતના તમામને બંધારણ કર્તા છે. બંધારણ, કલમ ૧૪૧ મુજબ ને બાંધે છે.

યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્યો વિરુદ્ધ એસ. વિજય કુમાર અને અન્યો, (૧૯૯૪) સપ્લીમેન્ટ.૩ એસ. સી. આર. ૭૧૬-૭૧૯ પર આધાર રાખ્યો હતો.

ભારતનું બંધારણ, કલમ ૩૨:

નિવેદન દાખલ કરવા માટે પિટીશન-ફાઈલિંગ ઓફ-એડવોકેટ-ઓન-રેકૉર્ડ લખો અને પ્રમાણપત્ર આપો કે પક્ષને સલાહ આપવામાં આવી હતી કે આ બાબત સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા હેઠળ આવે છે અને તેમ છતાં પક્ષે તે જ દાખલ કરવાનો આગ્રહ રાખ્યો હતો-ત્યારે જ કોર્ટ આવી રિટ અરજીઓ સાથે સાંભળવામાં આવશે.

સિવિલ ઓરીજીનલ જ્યુરીડિક્શન :લેખિત અરજી નંબર ૭૯૪/૧૯૯૬.

(ભારતના બંધારણની કલમ ૩૨ હેઠળ.) અરજદારો માટે શંકર ઘોષ અને અમલાન ઘોષ.

કલમ ૩૨ હેઠળની આ રિટ પિટીશન એ કેસોની શ્રેણીમાંથી એક છે જે આપણે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬ હેઠળ આપવામાં આવેલા આ અદાલતના ચુકાદા/આદેશોને નિર્ણય થઈ ગયા પછી ફરીથી સાંભળવામાં આવ્યા છે. સ્વીકૃત હકીકતો એ છે કે ભારતના ઉત્તર પૂર્વીય પ્રદેશમાં વિશેષ સુરક્ષા બ્યુરો (એસએસબી) હેઠળ સેવામાં જોડાનારા અરજદારોએ કેન્દ્ર સરકારના આદેશ મુજબ વિશેષ ફરજ ભથ્થાનો દાવો કર્યો હતો.આ અદાલત દ્વારા આ પ્રશ્ન પર ભારત સંઘ વિરુદ્ધ એસ. વિજય કુમાર સી.

એ. નંબર ૩૨૫૧ ઓફ ૯૩માં ૨૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૪ના રોજ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો; તેમાં આ અદાલતે આ રીતે ચુકાદો આપ્યો હતો:

"અમે હરીફની દલીલો પર યોગ્ય રીતે વિચાર કર્યો છે અને બે કારણોસર વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી તુલસી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલ સાથે સહમત થવા માટે ઈચ્છુક છીએ. પ્રથમ એ છે કે ઉપરોક્ત બે મેમોરેન્ડમનું નજીકથી અવલોકન, જે મેમોરેન્ડમ/૨૦.૪.૧૯૮૭ માં ટાંકવામાં આવ્યું છે તે ૨૯.૧૦.૧૯૮૬ ના મેમોરેન્ડમમાં જે જણાવવામાં આવ્યું હતું તેની સાથે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે પ્રશ્નમાં અલ-લોન્સનો હેતુ ઉત્તર પૂર્વીય પ્રદેશની બહારના લોકોને દુર્ગમ અને મુશ્કેલ ભૂપ્રદેશને કારણે તે પ્રદેશમાં કામ કરવા માટે આકર્ષવાનો હતો. અમે આપું એટલા માટે કહ્યું છે કારણ કે ૧૯૮૩ના મેમોરેન્ડમમાં પણ એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ઉત્તર-પૂર્વીય પ્રદેશમાં સેવા માટે સક્ષમ અધિકારીઓની સેવાને "આકર્ષવા અને જાળવી રાખવા" માટે ભથ્થાની જરૂરિયાત અનુભવવામાં આવી હતી. રીટેન્શન વિશે ઉદ્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કારણ કે એવું જાણવા મળ્યું છે કે પ્રતિનિયુક્તિ પર તે પ્રદેશમાં જતા હોદ્દેદારો જોડાઈને રજા લઈને પાછા આવતા હતા અને તેથી: મેમોરેન્ડમમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પોસ્ટિંગની મુદતની ગણતરી કરતી વખતે રજાના આ સમયગાળાને બાકાત રાખવામાં આવશે, જે પદધારીની સેવાના

સમયગાળાના આધારે ભથ્થાનો દાવો કરવા માટે ૨/૩ વર્ષનો હોવો જરૂરી હતો. ૧૯૮૬ ના મેમોરેન્ડમમાં આ સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે કે કેન્દ્ર સરકારના નાગરિક કર્મચારીઓ કે જેમની પાસે ઓલ ઇન્ડિયા ટ્રાન્સફર લાયબિલિટી છે તેમને "ઉત્તર-પૂર્વ પ્રદેશમાં કોઈપણ સ્ટેશન પર પોસ્ટિંગ પર" ભથ્થું આપવામાં આવશે. આ પાસાને ૧૯૮૭ના મેમોરેન્ડમ દ્વારા શંકાની બહાર સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે અલ-લોન્સ માત્ર અખિલ ભારતીય હસ્તાંતરણ જવાબદારીને લગતા નિમણૂક આદેશની કલમને કારણે ચૂકવવાપાત્ર નહીં બને. માત્ર એટલા માટે કે કાર્યાલયના મેમોરેન્ડા/૧૯૮૩માં ઉપર ટાંક્યા મુજબ આ વિષયનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, તે ડૉ. ઘોષની રજૂઆતને સ્વીકારવા માટે પૂરતો નથી.

રહેવાસીઓને ભથ્થાનો ઇનકાર કરવાથી સમાન પગારના સિદ્ધાંતનું ઉદ્ધંધન થશે તેવી ડૉ. ઘોષની રજૂઆતને ભારતીય રિઝર્વ બેંક વિરુદ્ધ ભારતીય રિઝર્વ બેંક સ્ટાફ ઓફિસર્સ એસોસિએશન અને અન્ય, [૧૯૯૧જે ૪ એસસીસી ૧૩૨; જેમાં લર્ન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ દ્વારા ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે, જેમાં ભારતીય રિઝર્વ બેંકના ગુવાહાટી એકમમાં બહારથી ટ્રાન્સફર કરાયેલા અધિકારીઓને જ વિશેષ વળતર ભથ્થું અથવા દૂરસ્થ સ્થાનિક ભથ્થું આપવામાં આવે છે, જ્યારે ગુવાહાટી

એકમમાં નિયુક્ત સ્થાનિક અધિકારીઓને તે આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે, તેને બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન માનવામાં આવતું નથી.

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલતે રાજ્યની અપીલને મંજૂરી આપી હતી અને જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓ ભથ્થાં મેળવવા માટે હકદાર નથી પરંતુ ચુકાદાની તારીખ સુધી જે રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી, તે તેમની પાસેથી વસૂલ ન કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. અરજદારો ૧૧ જુલાઈ, ૧૯૯૬ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમ પર આધાર રાખે છે, જેમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે "તે ગ્રુપ એ અને બી સ્ટાફના ક્ષેત્રની અંદર એક સ્ટેશનથી બીજા સ્ટેશન પર લાગુ થતું નથી અને આગળ પણ સુવિધાઓ મેળવવાનું ચાલુ રાખશે". તેમણે આ રિટ પિટિશન દાખલ કરી છે જેમાં દલીલ કરવામાં આવી છે કે જ્યારે ગ્રુપ સી અને ડીના કર્મચારીઓને ઉપરોક્ત ચુકાદાનો લાભ આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો છે, ત્યારે ગ્રુપ એ અને બીને વિશેષ ફરજ ભથ્થાનો લાભ આપવામાં આવી રહ્યો છે; તે કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન સમાન છે અને તેથી, રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપવી જોઈએ જેથી તેમને સમાન લાભ મળે. એ સાચું છે કે, અરજદારો ગ્રુપ સી અને ડીના કર્મચારીઓ છે અને આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત કાયદાની ઘોષણાથી બંધાયેલા છે. માત્ર એટલા માટે કે તેઓ ચુકાદામાં પક્ષકાર ન હતા, તેઓ કલમ ૩૨ હેઠળ રિટ પિટિશન દાખલ કરી શકતા નથી. એવી દલીલ કે તેઓ ઉપરોક્ત હેઠળ જૂથ એ અને બી અધિકારીઓની સમકક્ષ લાભ મેળવવા માટે હકદાર

છે.૧૧ જુલાઈ, ૧૯૯૬નો મેમોરેન્ડમ સાચો નથી.જૂથ A અને B ના કર્મચારીઓ ઉપરોક્ત ચુકાદામાં આ અદાલત દ્વારા જાહેર કરાયેલા કાયદાની વિરુદ્ધ વિશેષ ફરજ ભથ્થાના હકદાર છે તે હકીકત ઉપરાંત, તેઓ પણ તેનાથી બંધાયેલા છે; આ અદાલતના ચુકાદાને કારણે તેઓ ઉપરોક્ત લાભ માટે હકદાર છે કે નહીં, અરજદારો તેમના દ્વારા દાવો કરાયેલા ભથ્થાના લાભ માટે હકદાર નથી.આ અદાલતનો ચુકાદો સૂચવે છે કે તેણે ગ્રુપ સી અને ડી અને ગ્રુપ એ અને બી અધિકારીઓ વચ્ચે કોઈ તફાવત દર્શાવ્યો નથી.બધા કલમ ૧૪૧ હેઠળ કાયદા દ્વારા સંચાલિત થાય છે.વિજય કુમારના કેસમાં (ઉપરોક્ત) આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં તેઓ પક્ષકાર હતા કે નહીં તે ધ્યાનમાં લીધા વિના અરજદારો વિશેષ ફરજ ભથ્થાની ચુકવણી માટે હકદાર નથી; તેમને નવા આધારો ઉઠાવવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી, જો કે અગાઉના કેસમાં ઉઠાવવામાં આવ્યા નથી અથવા દલીલ કરવામાં આવી નથી, જેથી કલમ ૩૨ હેઠળ રિટ પિટિશન દાખલ કરીને ચુકાદાની ચોકસાઈને ઉજાગર કરી શકાય.

છેલ્લા કેટલાક સમયથી આપણે અનેક પક્ષો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આ પ્રકારની રિટ અરજીઓ જોઈ રહ્યા છીએ.અમે એવો મત રાખવા માટે બંધાયેલા છીએ કે વિદ્વાન વકીલ કે જેઓ તેમને કલમ ૩૨ હેઠળ આ અદાલતમાં જવાની સલાહ આપી રહ્યા છે તેમણે અદાલતને પ્રમાણિત કરવું જોઈએ કે જોકે તેમણે અરજદારોને સલાહ આપી હતી કે આ અદાલતનો ચુકાદો તેમને બંધનકર્તા બનાવે છે અને તેની ચોકસાઈનો

પ્રચાર કરી શકતો નથી અને તેમ છતાં, આવી સલાહ હોવા છતાં, પક્ષે રિટ પિટિશન દાખલ કરવા પર ભાર મૂક્યો હતો.તે પછી આ અદાલત આ કેસને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેશે અને તેની સાથે સાંભળશે. ત્યારબાદ, એ જરૂરી રહેશે કે વકીલ-ઓન-રેકૉર્ડ કલમ ૩૨ હેઠળ દાખલ કરાયેલી રિટ પિટિશનની પેપર બુકના ભાગ રૂપે, એક નિવેદન અને પ્રમાણપત્ર દાખલ કરવું જોઈએ કે સંબંધિત પક્ષને સલાહ આપવામાં આવી હતી કે આ બાબત આ અદાલતના ચુકાદા દ્વારા આવરી લેવામાં આવી છે અને તેમ છતાં રિટ અરજદારે તે જ દાખલ કરવા માટે આગ્રહ કર્યો હતો.જો આવા પ્રમાણપત્ર અરજીના રેકૉર્ડનો ભાગ બનશે, તો જ કોર્ટ રિટ પિટિશન સાથે સાંભળશે. .આ અદાલત દ્વારા પહેલેથી જ જાહેર કરાયેલા કાયદા અનુસાર વર્ગ સી અને ડીના કર્મચારીઓ વિશેષ ફરજ ભથ્થાના હકદાર નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારો લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી. ત્યારબાદ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે સરકાર ૧૨ જાન્યુઆરી, ૧૯૯૬ના મેમોરેન્ડમ મુજબ ચૂકવવામાં આવેલી રકમની વસૂલાત કરી રહી છે, જે ઉપરોક્ત ચુકાદામાં આ અદાલત દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા નિર્દેશની વિરુદ્ધ છે.અરજદારો તેમની દલીલોમાં સાચા નથી.એવું જોવા મળે છે કે સરકારે આ અદાલતના ચુકાદાની તારીખ પછી પહેલેથી જ કરવામાં આવેલી ચૂકવણીઓને મર્યાદિત કરી દીધી છે; તે તારીખ પહેલાં કરવામાં આવેલી ચૂકવણીઓ વસૂલવામાં આવી રહી નથી.

તે સંજોગોમાં, અમને નથી લાગતું કે આ અદાલતના ચુકાદાની તારીખ પછી અરજદાર પાસેથી રકમ વસૂલ ન કરવા માટે પ્રતિવાદીઓને નિર્દેશ આપવાનું કોઈ વાજબીપણું હશે.

તદનુસાર રિટ અરજી રદ કરવામાં આવે છે.

જી.એન.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

*This judgment has been translated using AI Tool –
SUVAS.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.